

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

MIR

Glasilu koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvu lista „Mir“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat

Leto XXX.

Celovec, 2. kimavca 1911.

Št. 44.

Kam z denarjem?

Vse toži o slabih časih. Denarja ni. Življenje je silno drago. Kmet in delavec, gospod in uradnik komaj izhajajo. A vendar je še tuintam mnogo petic, ki jih taki srečni ljudje nalagajo na obresti, kar je popolnoma pametno. Denar mora donasati dobiček. Toda na eno hočemo opozoriti naše slovenske vlagatelje. Ti ne smejo biti samo egoistični, le na sebe misliti; temveč morajo svoj denar tako uporabiti, oziroma naložiti, da pride tudi bližnjemu v korist; da se pomaga tistemu, ki je pomoči potreben in vreden. V ta namen so se ustanovile slovenske posojilnice, ki so se zelo razvile in blagovosno delovale v prid Slovencev. Toda nesreča je hotela, da so vsled nesramnega hujškanja ničvrednih nemškutarjev in lutrovske posojilnice, četudi niso bile pri nemški centralni kasi v Celovcu, ampak pri ljubljanski »Zadružni zvezi«, ki ima štiri milijone garancije. Žal, da imamo še vedno mnogo, mnogo nezavednežev na Koroškem, ki rajše verjamejo vsakemu raztrganemu nemškutarjem frakarju, kakor pa pametnemu Slovincu. Sedaj — čez eno leto so se vendar morali ljudje prepričati, da so nesramni nemškutarji samo hujškali zoper slovenske posojilnice, da bi jim škodovali. Slovenski vlagatelji morajo sedaj vendar spredvideti, da niti eden vloženik ni izgubil niti enega vinarja. In zato so se lahko prepričali, da je denar v slovenskih hranilnicah popolnoma varno naložen. Bolj varno kakor v nemških! Pri slovenskih hranilnicah jamčijo vsi člani z vsem svojim premoženjem za varnost hranilnih vlog, kar pri nemških kasah ni; te imajo le rezervne zaklade, in če ti poidejo, ni nobene garancije več razun hipotekarna posojila. Kljub temu pa še vedno hujškajo plačani nemškutarji po gostilnah zoper slovenske posojilnice in begajo ljudi. Pamet, Slovenci, pamet! Saj nemšku-

tar je nima. Vedno tožimo, da smo odvisni od Nemcev; ravno s posojilnicami se jih najlažje odkrižamo. Za to pa moramo imeti denarja. Če hoče kaka posojilnica dajati posojila, mora imeti tudi vlog zadosti. Popolnoma narobe pa je, če Slovenci vlagajo v nemške kase, posojil pa iščejo pri slovenskih posojilnicah. Na ta način se sami prostovoljno prodajamo Nemcem in nemškutarjem. Pa to še ni vse. Nemške kase podpirajo tudi protestantizem (luterš vero). Tako je dovolila iz čistega dobička nemškutarska »Kranjska hranilnica« v Ljubljani za protestantsko šolo 700 K po večini slovenskega denarja; mariborska mestna kasa je darovala lani 500 K za protestantsko društvo »Südmärk«; velikovška mestna nemška kasa je lani darovala za ljudsko knjižnico na tukajšnji meščanski šoli 50 K; ta knjižnica je od protestantskega društva »Südmärk«. Na meščanski šoli se bere: »Südmärkische Volksbücherei«. Tako katoliški Slovenci s svojim denarjem podpirajo nele samo nemštvo, ampak tudi luterš vero. Kdor ima kaj vesti ter narodnega in verskega čuta, bo z naprejem vedel, kam naj nalaga svoje preostanke. Ne dajte se begati od ničvrednih nemškutarjev; saj je že nepozabni škof Slomšek rekel: »Ni je grši reči na svetu, kakor je nemškutar«. Upamo, da bodo te vrstice marsikateremu odprle oči! V gospodarski osamoosvojitvi je naša moč!

pisal uradni organ razstave: Prijazno glavno mesto dežele, Celovec, bo 27. in 28. velikega srpana imelo na ogled narodne noše, v takem obsegu in v taki krasoti, da jih izvzemši na slavnosti Andreja Hoferja v Inomestu še nikjer ni bilo videti. — Zato je prihrulo s cele dežele strahovito mnogo ljudstva. Potem pa tak klavern fiasko! **Edino slovenska zilska in rožanska noša sta slavnost rešili popolnega poloma do smešnosti.** To Nemci sami priznavajo; nemški listi seveda o tem molče, tudi »Kärntner Tagblatt«, ki se že naravnost smešno prijema za frak nemških nacionalcev, je o »Trachtenfestu« objavil cel slavošpev, ki nikakor ne odgovarja dejstvom. Seveda bo po končani razstavi dobil za to od nacionalcev le — novo brco. Prav!

Celo »Freie Stimmen« so priznale, da so bile narodne noše pri sprevedu slabo zastopane. Razne doline, kakor Molinska dolina, Leška dolina, Metniška dolina, kraji okrog Starega dvora, Weitensfelda itd, niso bili zastopani. Spreveda se je udeležilo krog 200 oseb, od teh je bila pa približno polovica — Celovčanov. Raznim »ženskam« so v Celovcu kupili obleko, da so potem paradirale kot Rožanke in Zilanke. Tako tudi razumemo, zakaj so te »čudne vrste Slovence« pele v Kolodvorski ulici — nemško. Pevske vaje so baje imele pri »Sandwirtu«.

Vsaka skupina je imela tablico z napisom. Narodno nošo iz »Dravske doline« so predstavljali — godci. Največ je bilo Rožank (34) in Ziljank (54), koliko pravih, je pač težko dognati. Zastopane so bile še Krška dolina, Görtschitztal, Labudska dolina, Glinška in Kanalska dolina. Najlepši je bil ziljski oddelek z ženitovanjskim vozom. Ne glede na to, je-li umestno, da so Slovenci šli delat našim najhujšim narodnim nasprotnikom štafažo in jih spravljati iz hude zadrege, moramo vendar Ziljane pohvaliti, ker so vsaj pokazali, da so Slovenci, seveda na veliko jezo nemških prenapetežev. 14 deklet je nosilo slovenske trakove in na raz-

Veselica narodnih noš v Celovcu.

Rodila je gora, rojena pa je bila — miška. Ta stara latinska prislovica nam je prišla na um, ko smo videli korakati po ulicah celovškega mesta udeležence »Kärntner Trachtenfesta«. Kakšna reklama po celi deželi! Kaj vse je pričakovalo ljudstvo, a vodili so ga le za nos, da je napravilo težko prislužene krajcarje na veseliskem delu celovške razstave. Še dan pred to veselico je

reč ukazovalno. Drugi pa je bil divje zaraščen in razcapan.

»Ali ste sama doma?« je vprašal oni s črno bardo Jermanko v tujem, njej nerazumljivem jeziku; njegov spremljevalec pa je tolmačil.

Ni vedela Jermanka, kaj naj bi odgovorila. Toda srditi pogled črnobradega, malone gospoda in sumljiva zunanost njegovega tovariša s kozavim obrazom jo je prepričal, da je najbolje resnico govoriti, zakaj klicati na pomoč bi bilo brezuspešno: do časa, ko imajo domači priti od polnočnice, je bilo še daleč.

»Ali ste sama doma?«

»Sama.«

»Nihče drug?«

»Nihče.«

Pogledala sta jo, kot da bi ne verjela. Raztrganec je pogledal v predal za kruh, dobil kos potice in jedel med tolmačenjem.

»Kje je gospodar?«

»V cerkvi, pri polnočnici . . .«

»Ali je mlada pri hiši?«

»Je.«

Preden mu je raztrganec raztolmačil, je oni s črno brado razumel starkine besede. Vgriznil se je v ustnice in molčal.

Jermanka pa je trepetala pred njima, jokala in prosila, da naj ji prizaneseta, njej in celi hiši: čudna slutnja jo je bila preletela in neznan strah.

Podlistek.

Sin-dedič.

Božična črtica. Spisal R. B.

(Dalje.)

Prerezal je tišino veter, ki je prišel od Bog vé katere strani, butnil v šipe in predramil ženo iz misli, iz spominov, ki so se vrstili pred njo, drug za drugim, eden bolj žalosten kot drugi.

Svetilka je malone ugasnila, potresel se je plamenček in si komaj ohranil življenje. Jermanka se je prestrašila, prekrižala se je, nesla svetilko in jo postavila na peč ter sedla v zapeček, da bi molila.

»Za sina; — za njegovo dušo, če je že umrl, če še živi, da bi ga Bog ohranil na pravem potu . . . Oče naš . . .« Tako je molila polglasno in vedno tišje, dokler ni zašla v misli . . .

Bog vé, kaj je z Janezom? Ali še živi in kje? — ali je morda že mrtev. Saj ni bil napačen fant, ne, tega ne smem reči, samo malo svojeglaven je bil, kot moj stari, Bog mu daj vse dobro! Ali ga bom še kdaj videla, ali morda nikoli več? . . . Morda pa pride bogat in dober . . . Ali ne gre? Zunaj je zahreščal sren . . . Nekdo se je ustavil pred vratmi in oteplje sneg raz obleko,

zakaj sneg je pričel nanovo naletavati . . . Zdaj se odpirajo vrata . . . Tu prihaja . . . v lepi novi obleki, kožuh ima in kapo, pa zlato palico v roki . . .

»Dober večer, mati!«

»Ali si ti, Janez? Glej, glej, saj sem vedela, da prideš.«

»Jaz sem, mati. Kako sem vesel, da vas dobim. Pa, kako gre?«

»Ej, tako. Lahko bi bilo bolje: stara sem in nadložna. Ali si kaj hud, Janez?«

»Kaj bom hud! Vse sem pozabil, mati, in dobro se mi godi . . .«

In po teh besedah seže v žep, bogati Janez; nekaj zažvenketa in pest denarja — cvenk! — vrže pred njo, da se ostraši . . .

. . . in zakrili z rokama, zgrabi se za glavo kot v začudenju ter se vzdrami iz sanj. Zaspala je bila, sama ni vedela kdaj.

V veži je zaslišala velik ropot, kakor da bi se nekaj prevrnilo. Nato so se začuli trdi, sneg otepajoči koraki, in v izbo sta stopila dva moža, brez pozdrava.

Starka se je vzpela v zapečku, odprla usta, kot bi hotela kričati, a ne besedice, ne glasu ni spravila iz grla. Samo zrla je v došleca in ni si mogla raztolmačiti nenavadnega prihoda tujcev.

Oba moža sta bila srednje starosti. Prvi, s črno brado, je bil precej spodobno oblečen. Vedel se je napram svojemu spremljevalcu kakor gospodar napram hlapcu, nam-

Pijte samo „Tolstovrško slatino“ ki je edino slovenska ter najboljša zdravilna in namizna kisla voda. **Naroča se: Tolsti vrh, p. Guštanj, Koroško.**
Od vsakega zaboja plača podjetje 20 v. v društvene narodne namene, kamor naročnik določi.

roma spitalo. To živino, in sicer govejo živino kakor tudi svinje, bodo spravili v kraje, kjer ni pomanjkanja krmil, in jo tam naprej krmili. Na ta način se bo preprečila prodaja živine pod ceno in se bo skrbelo za izpopolnitev živine v krajih, kjer imajo dovolj krme.

Zadavljenje živine.

(A. Fritz.)

V jesenskem času dobi večkrat živina na paši ali pa pri krmiljenju z raznimi zelišči kakšno debelejšo stvar n. pr. krompir, repo, jabolko itd., katero hoče požreti, a ji obtiči v sapniku ali v požirniku. Prva in glavna znamenja pri tem so: žival postane nemirna, neha jesti in prežvekati, težko diha, iz gobca se ji močno sline cede, se davi, postane napeta, na vratu se tudi zapazi večjo ali manjšo oteklino, ki je trda. Vsled napenjanja se močno razvijajo plini, dihanje zastaja, krvni obtok je nereden, žival se jako lahko zaduši. Tukaj treba hitre pomoči. Treba je določiti, kje da tiči tuja stvar, nato se da živali v gobec lestvica in se pogleda v žrelo, ako je stvar pri vodu v požiravnik, se hitro s prsti ali z malimi kleščami izvleče, ako je pa daleč v požiravniku, se skuša jo potisniti naprej v želodec. V ta namen je jako dobro masiranje zunaj na vratu, ker se organi nekoliko nategnejo in se stvar naprej potisne. Predvsem je treba v požiravnik vlivati lanenega olja, da se organi zmehčajo in postanejo opolzki. Ako masiranje ne pomaga, se vzame bič ali špansko trstiko od starega dežnika, sprednji konec se ovije s cunjjo, da postane bunkica, namaže se dobro z oljem, s pomočjo te palice se potiska tujo stvar iz požiravnika v želodec.

To je treba polagoma in jako previdno delati, tuja stvar tiči navadno prav trdno, ako bi se potiskalo premočno, se lahko rani požiravnik ali druge organe, kar postane smrtonosno. Ko se je stvar potisnila v želodec začne živina lažje dihati, — rešena je, vamp ji vpadе, polagoma dobi tek in začne prežvekati. Taki živini je treba dajati več dni mehko močnato krmo, večkrat vode z otrobi pomešano, da se bolečine v požiravniku potolažijo.

Ako je bil ves trud zaman in ni bilo mogoče tuje stvari spraviti na nobeno stran, je treba žival zaklati, poprej da sama pogine. Če se gre za dragoceno živino, je na mestu operacija, ki obstoji v tem, da se požiravnik na istem mestu prereže, tujo stvar vrn vzame ter rana zopet zašije. Ta operacija je pa radi zraven ležečih organov jako nevarna in je treba poklicati živinozdravnika.

Deteljna predenica

se pokončuje najbolje s tem, da se tista mesta, kjer se je vgnezdila, še prej ko dozori — prekoplje. Najprej se predenica snažno pože in spravi stran ter se požge. Nato se pustijo nekaj časa, da se zopet malo obraste, se prekoplje in polije z železno galico (železni vitriol). 30 kg železne galice se raztopi v 1 hl vode in ob gorkem vremenu se vsa prekopana mesta polijejo in predenica je uničena.

Pepel in saje — gnojilo.

Saje so jako dobro gnojilo, ki vsebuje veliko dušika, vpliva jako brzo, posebno če so od lesnega ognja. Dušika imajo 20 odstotkov, 10 odstotkov topilnih soli, 22 odstotkov fosforovo kislega apna in 30 odstotkov humuzne kisline. Premogove saje so dobre za pokončevanje raznih škodljivih žuželk, porabiti se morajo pa samo v vlažnih zemljah. Pepel razločujemo: lesni, šotni in premogov; lesni pepel vsebuje te razkrojilne snovi: ogljikovo kislino, natron, žvepljeni in fosforovokislji kalij in potem še nerazkrojilne ogljikovokislice in fosforovokislje soli. Najvažnejše gnojilo je kalij in fosforovokislje soli, teh vsebuje pepel največ. Lesni pepel se povsod s pridom uporablja, kjer manjka apna v zemlji, to je v prvi vrsti močvirnata in tudi v težki glinasti zemlji se z uspehom uporablja. Torej ne zametujte pepela in saj!

Društveno gibanje.

Podružnica »Slovenske Straže« pri Mariji na Zili priredi letni občni zbor v nedeljo, dne 17. septembra, ob štirih popoldne v prostorih g. Vospernika v Podravljah. Na sporedu je med drugim poučni govor g. dr. Rožiča in igra »Jeza med sosedoma«, ki jo priredijo udje »Sloge« z Lipe. Delokrog podružnice se razširi na vernberško in lipško občino, zato se odbor iz teh spolni. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Globalnica. (Zborovanje, igra.) Izobraževalno društvo ima na malo gospojnico, to je dne 8. septembra, popoldne ob treh zborovanje. Na dnevnem redu so: zanimiv govor in dve lepi originalni igri: »Svojeglavna Minka« in »Kak je dnes en lep večer« in še morebitni slučajni govori in petje. K prav obilni udeležbi vabi vsa sosedna društva in prijatelje poštene zabave in poduka načelstvo.

Guštanj—Tolsti vrh. Na praznik dne 8. septembra se vrši v gostilni Tolstovrške slatine velika slovenska veselica, pri kateri se bo igrala igra »Kmet Herod ali gorje mu, ki pride dijakom v roke«. Vršilo se bo tudi petje, govori, šaljiva pošta itd. Pridite vsi, ki čutite slovensko!

Velikovec. Občni zbor društva »Lipa« obeta biti zelo zanimiv. Govornik pride iz Celovca. Naši mladeniči se prav pridno pripravljajo, da bodo kot tamburaši, igralci in Orli dobro rešili svoje vloge. Zato opozorjamo velikovške in okoliške Slovence in Slovenke, kakor tudi sosedna bratska društva, da se v kar le mogoče velikem številu udeležijo našega zborovanja dne 10. septembra točno ob 3. uri popoldne.

Prevalje. Letna veselica katol. delavskega društva se torej vrši v nedeljo, dne 10. septembra, popoldne pri Šteklu. Na sporedu je govor, tamburanje, igra »Posestrimik«, srečolov in šaljiva pošta. Govornik pride iz Maribora. Igra »Posestrimik« je zelo zanimiva in zaradi tega pričakujemo najštevilnejše udeležbe iz Prevalj in okolice, sploh od vseh delavcev in prijateljev delavstva.

Prevalje. (Pozor!) Vsi člani delavskega društva naj pridejo zanesljivo na letno veselico, ker je treba, da vsi izvedo o sklepih zadnje odborove seje; odbor je namreč sklepal o stvareh, ki so za vse člane važne!

Raznoterosti.

Deset zapovedi proti in pri požaru. 1. Z ognjem in lučjo ravnaj previdno; 2. svetilko napolni in uredi vedno po dnevi; 3. pred pečjo, na peči in za pečjo ne nakladaj ne drv, ne drugih gorljivih reči; 4. v podstrešju, v kletih, na stopnjicah ali hodnikih sveti samo s svetilko; 5. pljuvalnike napolnjuj samo s peskom; 6. tleče užgalice ali smodkine koščke vrzi vedno le v peč; 7. v hiši imej vedno vodo; 8. na umivalniku v spalnici imej vedno pripravljeno luč, užgalice in obleko, da si v eni minuti pripravljen za odhod; 9. ključe shranjuj vedno le na določenem kraju; 10. vnaprej moraš vedeti, kaj ti je v slučaju požara predvsem treba storiti, in si zapomni kot pravilo: Domače zbuditi! Otroke in bolnike iz hiše! Ogenj naznaniti in skusiti sam pogasiti!

Denar, dragocenosti in trgovske knjige spraviti na varno! Če ne moreš več na stopnjice, zberi svojece pri najbolj dostopnem oknu na ulico, izprazni okno in mirno čakaj na pomoč.

Kolera v Trstu. V Trstu, ki je bil že proglašen kot prost kolere, so 28. avgusta dognali nov slučaj kolere. Kolero je prinesel neki Albanec.

Protinemške demonstracije v Reimsu. V Reimsu je demonstrirala množica proti nekemu španskemu častniku, ki je prideljen aviatični šoli ter je bil v družbi nekega francoskega častnika. Imel je namreč pikelhavbo ter je množica mislila, da ima pred seboj pruskega častnika. Policija je morala španskega častnika varovati in spremiti domov.

Grozne posledice nepremišljene šale. Iz Berolina poročajo: V Stoppach pri Koburgu se je zbrala pred hišo nekega kmeta lovska družba h odhodu na lov na jerebice. Posestnik kamenoloma, Träger, je pa v šali pomeril s puško na gručo igrajočih otrok, pri čemur se je puška sprožila ter se je zgrudil nek enoleten otrok na tla. Nek drug otrok pa je bil težko ranjen. Ko se je Träger zavedel svojega dejanja je šel za hišo in se usmrtil s svojo lovsko puško.

Žena nadporočnika Hofrichterja name-rava vložiti tožbo za ločitev zakona.

Panika v kinematografskem gledališču. V Pittsburgu je v nekem kinematografskem gledališču pri aparatih nastala eksplozija. Nekdo izmed občinstva je zaklical »ogenj«, nakar je med občinstvom nastala velika panika. Dvorana je bila natlačena žensk in otrok. Vse je drlo k stopnjicam, ki so vodile na cesto, pri čemur so jih mnogo pohodili. 25 oseb je bilo mrtvih, mnogo pa ranjenih.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Javorje. Zadeva je preveč osebna in žaljiva. List ni za osebne prepire in taki dopisi stranki in listu škodujejo. Spada pred sodišče. Zato v koš. Zdravi! — **D. H. v D.** Dopisi niso krepki, pač pa preveč robati in v taki obliki več škodujejo nego koristijo. Torej! Pozdrave! — **F. K. v T.** Hvala! Prijeli pa smo že prej drugo poročilo in oddali tisku. Bog!

Pošten fant z dobrim spričevalom, vojaščine prost, rokodelc, ki je že vajen take službe, želi priti kam za

cerkvenika.

Več pove **Anton Hribar**, organist, **Loka pri Žusmu**, Spodnje Štajersko.

Kuharica

v starosti 50 let išče službo v kakem župnišču. Bila je doslej že v taki službi in bi rada spet enako službo imela. Njej ni toliko na plači kot na tem, da bi mogla mirno in zadovoljno živeti. Natančne podatke daje uredništvo.

Vajenec

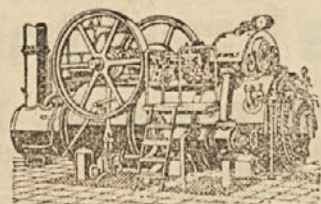
iz dobre kmečke rodbine, ki govori slovensko in nemško, se sprejme v **trgovini z mešanim blagom bratov Kulterer v Velikovcu.**

Bruselj in Buenos Aires 1910: 3 velike nagrade.

R. WOLF

MAGDEBURG-BUCKAU

Podružnica Dunaj, III., Heumarkt 21.

Patentni vročeparni lokomobili

z brezventilnim preciznim upravljanjem.

Izvirna sestava Wolf 10—800 HP.

Najbolj dovršeni in gospodarski stroji za industrijo in poljedelstvo.

Vseh izdelkov nad 760.000 HP.

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure popoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

MIR

Glasilno koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvu lista »Mir« v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat

Leto XXX.

Celovec, 2. kimavca 1911.

Št. 44.

Zaplenjeno

Zaplenjeno

Veselica narodnih noš v Celovcu.

Rodila je gora, rojena pa je bila — miška. Ta stara latinska prislovica nam je prišla na um, ko smo videli korakati po ulicah celovškega mesta udeležence »Kärntner Trachtenfesta«. Kakšna reklama po celi deželi! Kaj vse je pričakovalo ljudstvo, a vodili so ga le za nos, da je zapravilo težko prislužene krajcarje na veseliškem delu celovške razstave. Še dan pred to veselico je

pisal uradni organ razstave: Prijazno glavno mesto dežele, Celovec, bo 27. in 28. velikega srpana imelo na ogled narodne noše, v takem obsegu in v taki krasoti, da jih izvzemši na slavnosti Andreja Hoferja v Inomostu še nikjer ni bilo videti. — Zato je prihrulo s cele dežele strahovito mnogo ljudstva. Potem pa tak klavern fiasko! **Edino slovenska zilska in rožanska noša sta slavnost rešili popolnega poloma do smešnosti.** To Nemci sami priznavajo; nemški listi seveda o tem molče, tudi »Kärntner Tagblatt«, ki se že naravnost smešno prijema za frak nemških nacionalcev, je o »Trachtenfestu« objavil cel slavospev, ki nikakor ne odgovarja dejstvom. Seveda bo po končani razstavi dobil za to od nacionalcev le — novo brco. Prav!

Celo »Freie Stimmen« so priznale, da so bile narodne noše pri sprevodu slabo zastopane. Razne doline, kakor Molinska dolina, Leška dolina, Metniška dolina, kraji okrog Starega dvora, Weitensfelda itd, niso bili zastopani. Spreveda se je udeležilo krog 200 oseb, od teh je bila pa približno polovica — Celovčanov. Raznim »ženskam« so v Celovcu kupili obleko, da so potem paradirale kot Rožanke in Zilanke. Tako tudi razumevamo, zakaj so te »čudne vrste Slovencev« pele v Kolodvorski ulici — nemško. Pevske vaje so baje imele pri »Sandwirtu«.

Vsaka skupina je imela tablico z napisom. Narodno nošo iz »Dravske doline« so predstavljali — godci. Največ je bilo Rožank (34) in Zilank (54), koliko pravih, je pač težko dognati. Zastopane so bile še Krška dolina, Görtschitztal, Labudska dolina, Glinška in Kanalska dolina. Najlepši je bil ziljski oddelek z ženitovanjskim vozom. Ne glede na to, je-li umestno, da so Slovenci šli delat našim najhujšim narodnim nasprotnikom štafažo in jih spravljat iz hude zadrege, moramo vendar Ziljane pohvaliti, ker so vsaj pokazali, da so Slovenci, seveda na veliko jezo nemških prenapetežev. 14 deklet je nosilo slovenske trakove in na raz-

Podlistek.

Sin-dedič.

Božična črtica. Spisal R. B.

(Dalje.)

Prerezal je tišino veter, ki je prišel od Bog vé katere strani, butnil v šipe in predramil ženo iz misli, iz spominov, ki so se vrstili pred njo, drug za drugim, eden bolj žalosten kot drugi.

Svetilka je malone ugasnila, potresel se je plamenček in si komaj ohranil življenje. Jermanka se je prestrašila, prekrizala se je, nesla svetilko in jo postavila na peč ter sedla v zapeček, da bi molila.

»Za sina; — za njegovo dušo, če je že umrl, če še živi, da bi ga Bog ohranil na pravem potu . . . Oče naš . . .« Tako je molila polglasno in vedno tišje, dokler ni zašla v misli . . .

Bog vé, kaj je z Janezom? Ali še živi in kje? — ali je morda že mrtev. Saj ni bil napačen fant, ne, tega ne smem reči, samo malo svojeglaven je bil, kot moj stari, Bog mu daj vse dobro! Ali ga bom še kdaj videla, ali morda nikoli več? . . . Morda pa pride bogat in dober . . . Ali ne gre? Zunaj je zahreščal sren . . . Nekdo se je ustavil pred vratmi in oteplje sneg raz obleko,

zakaj sneg je pričel nanovo naletavati . . . Zdaj se odpirajo vrata . . . Tu prihaja . . . v lepi novi obleki, kožuh ima in kapo, pa zlato palico v roki . . .

»Dober večer, mati!«

»Ali si ti, Janez? Glej, glej, saj sem vedela, da prideš.«

»Jaz sem, mati. Kako sem vesel, da vas dobim. Pa, kako gre?«

»Ej, tako. Lahko bi bilo bolje: stara sem in nadložna. Ali si kaj hud, Janez?«

»Kaj bom hud! Vse sem pozabil, mati, in dobro se mi godi . . .«

In po teh besedah seže v žep, bogati Janez; nekaj zažvenketa in pest denarja — cvenk! — vrže pred njo, da se ostraši . . .

. . . in zakrili z rokama, zgrabj se za glavo kot v začudenju ter se vzdrami iz sanj. Zaspala je bila, sama ni vedela kdaj.

V veži je zaslišala velik ropot, kakor da bi se nekaj prevrnilo. Nato so se začuli trdi, sneg otepajoči koraki, in v izbo sta stopila dva moža, brez pozdrava.

Starka se je vzpela v zapečku, odprla usta, kot bi hotela kričati, a ne besedice, ne glasu ni spravila iz grla. Samo zrla je v došleca in ni si mogla raztolmačiti nenavadnega prihoda tujcev.

Oba moža sta bila srednje starosti. Prvi, s črno brado, je bil precej spodobno oblečen. Vedel se je napram svojemu spremljevalcu kakor gospodar napram hlapcu, nam-

reč ukazovalno. Drugi pa je bil divje zaraščen in razcapan.

»Ali ste sama doma?« je vprašal oni s črno brado Jermanko v tujem, njej nerazumljivem jeziku; njegov spremljevalec pa je tolmačil.

Ni vedela Jermanka, kaj naj bi odgovorila. Toda srditi pogled črnobradega, malone gospoda in sumljiva zunanost njegovega tovariša s kozavim obrazom jo je prepričal, da je najbolje resnico govoriti, zakaj klicati na pomoč bi bilo brezuspešno: do časa, ko imajo domači priti od polnočnice, je bilo še daleč.

»Ali ste sama doma?«

»Sama.«

»Nihče drug?«

»Nihče.«

Pogledala sta jo, kot da bi ne verjela. Raztrganec je pogledal v predal za kruh, dobil kos potice in jedel med tolmačenjem.

»Kje je gospodar?«

»V cerkvi, pri polnočnici . . .«

»Ali je mlada pri hiši?«

»Je.«

Preden mu je raztrganec raztolmačil, je oni s črno brado razumel starkine besede. Vgriznil se je v ustnice in molčal.

Jermanka pa je trepetala pred njima, jokala in prosila, da naj ji prizaneseta, njej in celi hiši: čudna slutnja jo je bila preletela in neznan strah.

Najlažje se mu je menda godilo pri naših poštenih gorjancih, ker marsikateri brati ne zna.

Bekštanj. Bivši poveljnik c. kr. orožniške postaje v Maloščah, začetkom junija t. l. vpokojeni c. kr. stražmojster Jožef Mesner v Špitalu ob Dravi, postal je lastnik in izdajatelj lista »Oberkärntner Nachrichten«. Za časa svojega službovanja slovel je kot marljiv dopisnik nemško-nacionalnih listov. S tem ni prišel samo do postranskega zaslužka, ampak dal je v svojih člankih tudi duška svojemu političnemu prepričanju ter sovražnosti do tistih mož, ki se hočejo neustrašeno potegovati za gospodarski, narodni in verski napredek Slovencev. Izkazalo se je večkrat, da pri resnici in neresnici ni bil izbirčen. V svoji pisateljski domišljavosti skrpal je knjižico »Der realistische Wachtmeister und die Klosternonne«, ki dobi med »šundromani« zadnje mesto. V Bekštanju svoje misije kot apostol javnega reda in miru ni izpolnil, ampak napravil med prebivalstvom taka nasprotstva, ki se dolgo ne bodo ublažila. Njegov odhod je prebivalstvo splošno pozdravljalo. Pod vzornim poveljstvom c. kr. stražmojstra Dobnika si je c. kr. orožniška postaja v Maloščah priborila zopet tisto neomejeno zaupanje nazaj, ki je je vživala, predno jo je osrečil s svojim prihodom bivši c. kr. stražmojster in sedanji velemodri pisatelj gospod **Jožef Mesner**, kateremu je treba svoj suknjič samo proti ugodnemu političnemu vetru razprostrti, da postane v najkrajšem času župan v Špitalu ob Dravi.

Guštanj. (Berite in strmito.) V Podjunski dolini prebiva še pristno in verno slovensko ljudstvo. Slovenski duhovniki, ki tukaj službujejo, to dobro vedo in radi priznavajo. In naše ljudstvo ljubi svojega dušnega pastirja, ker vidi v njem svojega najzanesljivejšega voditelja. A njegova vroča želja je, da ostane tudi mladina poštena in zvesta veri. In ker se bojimo za našo mladino, smo prosili v naši župnijski leto za letom vedno, da nam pošlje škofijstvo kaplana, ker pač predobro izprevidimo, da enemu samemu duhovniku v fari s tolikim številom duš ni mogoče izhajati. Obenem je treba pomniti, da se nahajata v naši fari dve šoli (skupaj s **d e m** razredov). V dveh razredih podučuje vsled pomanjkanja druge moči veronauk učitelj, ki je odločno nasproten katoliški veri ter očitven pristaj prosti šole in šulferajna. Kakšna je potem mladina, si pač lahko mislite. In **g u š t a n j s k a** mladina je skoraj brez izjeme res tako podivjana in neotesana, da naši ljudje pač upravičeno resno zmagujejo z glavami, češ, kam pridemo, ako pojde tako dalje. Otroci pa nosijo vkljub svojim mlečnim zobovom že vsi znake Súdmarke ali pa nemško-nacionalne trakove. Res žalostno! In zato smo bili letos, ko smo slišali, da dobimo vendar enkrat tudi kaplana, prav iz srca veseli, zlasti tudi radi tega, ker se bosta lahko odslej dalje vršili redno dve božji službi. A kaj se je zgodilo! Gospod kaplan v osebni **g. Z e l a** so res prišli in v nedeljo, dne 27. avgusta so imeli tudi že drugo službo božjo. Cerkev je bila natlačena, kot že dolgo ne. A že v torek smo slišali novico, da nas bodo č. g. kaplan že ta teden zapustili in se preselili drugam. Že prej, nego so prišli č. g. kaplan, so se čule razne govorice, da se nekateri protivijo temu, da bi v Guštanju sploh bil kaplan, zlasti je delovalo proti temu fužinško uradništvo. In neko soboto se je zbralo nekaj teh frakarjev — najbrže so bili nahujskani — ter se peljalo v Celovec k škofijstvu protestirati proti temu, da bi prišel v Guštanj kaplan. Tam so baje opisali razmere tako, da so menda prepričali celo mil. g. knezoškofa, da v Guštanju kaplana ni treba. Da, ti ljudje, ki se nikdar ne prikažejo v cerkev in katerih število je zelo, zelo pičlo, res ne potrebujejo duhovnika, to radi verjame, a vprašamo sedaj, koga pa si drznejo oni zastopati, da morejo tako govoriti? Za njimi je nekaj nemško-nacionalnih kimovcev, ki jih sploh ni vredno omenjati, kaplana pa želi vsa okolica, skoraj ves trg in dobre tri četrtine delavcev. Da, tudi naši delavci so silno ogorčeni, da hočejo celo tukaj komandirati vsemogočni uradniki, zlasti pa nad temu, da je moglo škofijstvo njih poslanstvo upoštevati. Kam pridemo, če bo nemško-nacionalna gospoda tudi tukaj razprostrla svojo

ošabno komando. Med ljudstvom kar vre ogorčenosti in jeze nad tem činom!

Prevalje. (Občinske volitve.) Da se bodo naši volilci vedeli po tem ravnati, moramo omeniti še par zanimivosti. Nekaj čisto novega je, da bi naj volile tudi učiteljice. V Prevaljah imamo že celo armado učiteljev, tako da odločujejo v prvem razredu itak že sami učitelji. Sedaj pa hočejo zraven še učiteljice! Največji davkoplačevalci na ta način sploh izginejo poleg učiteljev. Naše največje davkoplačevalce pa izrivajo iz prvega v drugi razred in na njihovo mesto pridejo — učiteljice. To smo pa res radovedni, koliko je učiteljem mar za koristi naše slovenske in v pretežni večini kmečke občine! — Zdravnika pa denejo v tretji razred, akoravno spada v prvega. Seveda brez takih »knifov« pač ne gre. In zakaj se razpis občinskih volitev še vedno ni javno razglasil. Pristov bi pač rad kar tako na tihem zopet sedel na županski stolec! Zazaj ima čas, na sejmišču razglašati vse mogoče reči, tudi take, ki ga prav nič ne brigajo; za to pa seveda ni časa, da bi razglasil volitve! Se že poznamo! Zato pa, volilci, govorite pri volitvah tembolj glasno in odločno, tako odločno, da se strese županski stolec in da bo zletel z njega dosedanji nezmožni »občinski predstojnik«.

Žrelski župan Oremus na božjih potih. Kakor znano, so žrelski »najbolj goreči« kristjani, katerih na noben praznik in na nobeno nedeljo ni videti pri kakih božji službi, v družbi in s pomočjo nekoga juda sklenili v krajnem šolskem svetu, da bodi poduk v katoliškem krščanskem nauku za slovenske otroke samo v nemškem jeziku. Po tem imenitnem verskem činu so spremljali ti patent-katoličani judovskega kolega na pivo, da bi se v njegovi družbi hvalili in veselili nad rešitvijo krščanskega nauka, za katerega je blagodušno glasoval tudi jud, dočim je Oremus katoliškega domačega župnika podučil, da on o tej stvari nima nobene besede. To je prvo »romanje« g. Oremusa. Drugo romanje pa je bilo k prvemu svetniku nemških nacionalcev na Koroškem, k deželni predsednik **H e i n u**. To romanje naših pobožnih kristjanov, ki se cerkve bojijo — ne smejte se — je bilo sklenjeno v občinskem svetu. Nekdaj je lisica tožila pred kraljem levom, da je zajec plahun, ki ga je povabila na gostijo, razjezil njene otročiče in se tako ošabno obnašal, da so ga mladi lisjaki napadli in ga tako mrcvarili, da ga je ona sama komaj iztrgala iz njihovih rok; seveda ga je nazadnje sama pojedla. Tako so tožili pobožni Oremus in sodrugi pred deželnim predsednikom, da jih gospod župnik dr. Arnejc ne pusti v cerkev, kamor bi tako radi šli molit, ker podučuje pevce v slovenski fari v latinskem in slovenskem petju. Pač g. župnik pridiguje ob velikih praznikih, ko vendar vsak kristjan gre k službi božji, v nemškem jeziku; a mi ne moremo ob velikih praznikih k nemškim pridigam, ker gospod župnik na druge nedelje in praznike, na katere mi sploh ne gremo k službi božji, le slovensko pridiguje. Tako trpi naša vera zato, ker smo v slovenski fari. Prosimo torej svojega svetnika, da prenaredi slovensko faro v nemško. To je menda bilo drugo romanje g. Oremusa. Sploh je v novjšem času postalo romanje k deželni predsedniku v cerkvenih zadevah epidemično. Med drugimi so n. pr. menda tudi borovski nemškutarji in slaboverci čutili potrebo božje poti in so šli v Celovec k temu svetniku, ki baje deli nemškutariji mnogo milosti. In tretje romanje je opravil Oremus sam, brez drugih, k »nemškemu

škofu«, kakor pravijo našemu najvišjemu pastirju. Ta bo že vse dosegel, kar hočemo imeti, so si mislili žrelski svobodomiselnec Oremus se zna pokloniti, zna nastopiti, fine govornik, skratka napravil bo najboljše uti. Kdo bi se ubranil taki uljudnosti? Tak mo zna pač vse drugače govoriti in ovinkariti kakor kak do dna duše pošten, pa v zunanosti nekoliko robot, z dušo in telesom katoliški kmet. Zato pa si je Oremus na podlagi svojega nastopa tudi domišljeval, da nemški krščanski nauk za slovenske otroke svojemu židovskemu prijatelju in celovškemu framazonom od prevzvišenega kneza in škofa že kar v žepu domov. Toda tako neodkritosrčno, posvetno romanje izda le še pri državnih svetnikih, katoliška cerkev ima drugo moralo, ki se ne ravna po zunanji slastnosti veri in duhovništvu sovražnih židovskih odposlancev. Sicer pa Oremusovo romanje ne bo nič izdalo. Judje in liberalci, ki so naenkrat verni, kadar govorijo s škofom, ne bodo odločevali v katoliški cerkvi. Če je Oremus rekel župniku: »Mi imamo moč in Vi morate to moč tudi spoštovati«, mu pa mi odgovorimo v imenu katoliških družin: Roko proč od svete naše vere!

Cerkvene vesti.

Novo orgle so dobili v Pliberku, lepše delo tvrdke Mauracher. Strokovnjaki hvalijo delo. Sicer pa imamo Slovenci doma priznane strokovnjake, ki ne zaostajajo za tujimi; razlika je le ta, da Slovenci radi nosimo denar na tuje, dočim ga tuji nam ne nosijo!

Gospodarske stvari.

Aviso.

C. in kr. vojaško oskrbovališče v Celovcu in filijalka v Beljaku kupuje od poljedelcev in njihovih zadrug od 10. avgusta 1911 — seno nasteljno slamo, v Beljaku pa šele od 2. prosinca 1912 naprej po potrebi, najdalje pa do konca svečana 1912, in sicer:

Vojaško oskrbovališče v Celovcu 1793 q sena, 484 q nasteljne slame in 300 q polteljne slame. Vojaško podoskrbovališče v Beljaku 1792 q sena, 519 q nasteljne slame in 300 m³ trdih drv.

Natančnejše pogoje vsebuje političnim oblastim, občinskim uradom, poljedelskim zadrugam itd. poslan razglas št. 2185 od avgusta 1911, izvedo se pa tudi pri imenovanih oskrbovališčih.

Celovec, v avgustu 1911.

C. in kr. vojaško oskrbovališče.

Zoper pomanjkanje krme in lahkomišelnost prodajo živine.

Po poročilu poljedelskega ministrstva se je polastil del kmetovalcev v od suše prizadetih deželah tak strah pred bodočim pomanjkanjem krme, da prodajajo v veliki množini živino in svinje pod ceno. To prodajanje ne poveča samo bede, nastale vsled suše, ampak da misli tudi na prihodnost. Tak strah ni samo škodljiv, ampak je tudi neopravičen, ker zaenkrat je še povsod dovolj krme, da je mogoče živino rediti še do zime, in tembolj, če se s krmo postopoma varčno in se zlasti sveža krma poklada živini zrezana. Do začetka zime pa bo za potrebno množino sena, slame in močnih krmil za trpeče okraje že preskrbljeno in je poljedelsko ministrstvo tozadevno že storilo prve korake. Razventega je poljedelsko ministrstvo po centrali za vnovčenje živine započelo akcijo, vsled katere se bo nakupilo živino v krajih, kjer je vsled pomanjkanja krme napredaj, in se jo zredilo, ozi-

Dobro računale !

in prav izvolile so one gospodinje, ki uporabljajo kot pridatek za kavo v svojem gospodinjstvu

„pravega : Francka : s kavnim mlinčkom“ iz zagrebške tovarne.
— Kakovost „pravega : Francka :“ se je mnoga desetletja kot najbolj ugajajoča, njegova izdatnost kot najkrepkejša izkazala.

Pijte samo „Tolstovrško slatino“

ki je edino slovenska ter najboljša zdravilna in namizna kisla voda.
Naroča se: Tolsti vrh, p. Guštanj, Koroško.
Od vsakega zaboja plača podjetje 20 v. v društvene narodne namene, kamor naročnik določi.

roma spitalo. To živino, in sicer govejo živino kakor tudi svinje, bodo spravili v kraje, kjer ni pomanjkanja krmil, in jo tam naprej krmili. Na ta način se bo preprečila prodaja živine pod ceno in se bo skrbelo za izpopolnitev živine v krajih, kjer imajo dovolj krme.

Zadavljenje živine.

(A. Fritz.)

V jesenskem času dobi večkrat živina na paši ali pa pri krmiljenju z raznimi zelišči kakšno debelejšo stvar n. pr. krompir, repo, jabolko itd., katero hoče požreti, a ji obtiči v sapniku ali v požirniku. Prva in glavna znamenja pri tem so: žival postane nemirna, neha jesti in prežvekat, težko diha, iz gobca se ji močno slinice cede, se davi, postane napeta, na vratu se tudi zapazi večjo ali manjšo oteklino, ki je trda. Vsled napenjanja se močno razvijajo plini, dihanje zastaja, krvni obtok je nereden, žival se jako lahko zaduši. Tukaj treba hitre pomoči. Treba je določiti, kje da tiči tuja stvar, nato se da živali v gobec lestvica in se pogleda v žrelo, ako je stvar pri vходу v požiravnik, se hitro s prsti ali z malimi kleščami izvleče, ako je pa daleč v požiravniku, se skuša jo potisniti naprej v želodec. V ta namen je jako dobro masiranje zunaj na vratu, ker se organi nekoliko nategnejo in se stvar naprej potisne. Predvsem je treba v požiravnik vlivati lanenega olja, da se organi zmehčajo in postanejo opolzki. Ako masiranje ne pomaga, se vzame bič ali španško trstiko od starega dežnika, sprednji konec se ovije s cunjjo, da postane bunkica, namaže se dobro z oljem, s pomočjo te palice se potiska tujo stvar iz požiravnika v želodec.

To je treba polagoma in jako previdno delati, tuja stvar tiči navadno prav trdno, ako bi se potiskalo premočno, se lahko rani požiravnik ali druge organe, kar postane smrtonosno. Ko se je stvar potisnila v želodec začne živina lažje dihati, — rešena je, vamp ji vpaše, polagoma dobi tek in začne prežvekat. Taki živini je treba dajati več dni mehko močnato krmo, večkrat vode z otrobi pomešano, da se bolečine v požiravniku potolažijo.

Ako je bil ves trud zaman in ni bilo mogoče tuje stvari spraviti na nobeno stran, je treba žival zaklati, poprej da sama pogine. Če se gre za dragoceno živino, je na mestu operacija, ki obstoji v tem, da se požiravnik na istem mestu prereže, tujo stvar vrn vzame ter rana zopet zašije. Ta operacija je pa radi zraven ležečih organov jako nevarna in je treba poklicati živinozdravnika.

Deteljna predenica

se pokončuje najbolje s tem, da se tista mesta, kjer se je vgnezdila, še prej ko dozori — prekoplje. Najprej se predenica snažno pozanje in spravi stran ter se požge. Nato se pusti nekaj časa, da se zopet malo obraste, se prekoplje in polije z železno galico (železni vitriol). 30 kg železne galice se raztopi z 1 hl vode in ob gorkem vremenu se vsa prekopana mesta polijejo in predenica je uničena.

Pepel in saje — gnojilo.

Saje so jako dobro gnojilo, ki vsebuje veliko dušika, vpliva jako brzo, posebno če so od lesnega ognja. Dušika imajo 20 odstotkov, 10 odstotkov topilnih soli, 22 odstotkov fosforovo kislega apna in 30 odstotkov humuzne kisline. Premogove saje so dobre za pokončevanje raznih škodljivih žuželk, porabiti se morajo pa samo v vlažnih zemljah. Pepel razločujemo: lesni, šotni in premogov; lesni pepel vsebuje te razkrojilne snovi: ogljikovo kisli natron, žvepljeni in fosforovokisli kalij in potem še nerazkrojilne ogljikovokisle in fosforovokisle soli. Najvažnejše gnojilo je kalij in fosforovokisla soli, teh vsebuje pepel največ. Lesni pepel se povsod s pridom uporablja, kjer manjka apna v zemlji, to je v prvi vrsti močvirnata in tudi v težki glinasti zemlji se z uspehom uporablja. Torej ne zametujte pepela in saj!

Društveno gibanje.

Podružnica »Slovenske Straže« pri Mariji na Zili priredi letni občni zbor v nedeljo, dne 17. septembra, ob štirih popoldne v prostorih g. Vospernika v Podravljah. Na sporedu je med drugim poučni govor g. dr. Rožiča in igra »Jeza med sosedoma«, ki jo priredijo udje »Sloge« z Lipe. Delokrog podružnice se razširi na vernberško in lipško občino, zato se odbor iz teh spopolni. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Globasnica. (Zborovanje, igra.) Izobraževalno društvo ima na malo gospojnico, to je dne 8. septembra, popoldne ob treh zborovanje. Na dnevnem redu so: zanimiv govor in dve lepi originalni igri: »Svoje glavna Minka« in »Kak je dnes en lep večer« in še morebitni slučajni govori in petje. K prav obilni udeležbi vabi vsa sosedna društva in prijatelje poštene zabave in poduka načelstvo.

Guštanj—Tolsti vrh. Na praznik dne 8. septembra se vrši v gostilni Tolstovrške slatine velika slovenska veselica, pri kateri se bo igrala igra »Kmet Herod ali gorje mu, ki pride dijakom v roke«. Vršilo se bo tudi petje, govori, šaljiva pošta itd. Pridite vsi, ki čutite slovensko!

Velikovec. Občni zbor društva »Lipa« obeta biti zelo zanimiv. Govornik pride iz Celovca. Naši mladeniči se prav pridno pripravljajo, da bodo kot tamburaši, igralci in Orli dobro rešili svoje vloge. Zato opozarjamo velikovške in okoliške Slovence in Slovenke, kakor tudi sosedna bratska društva, da se v kar le mogoče velikem številu udeležijo našega zborovanja dne 10. septembra točno ob 3. uri popoldne.

Prevalje. Letna veselica katol. delavskega društva se torej vrši v nedeljo, dne 10. septembra, popoldne pri Šteklju. Na sporedu je govor, tamburanje, igra »Posestrimi«, srečolov in šaljiva pošta. Govornik pride iz Maribora. Igra »Posestrimi« je zelo zanimiva in zaradi tega pričakujemo najštevilnejše udeležbe iz Prevalj in okolice, sploh od vseh delavcev in prijateljev delavstva.

Prevalje. (Pozor!) Vsi člani delavskega društva naj pridejo zanesljivo na letno veselico, ker je treba, da vsi izvedo o sklepih zadnje odboro ve seje; odbor je namreč sklepal o stvareh, ki so za vse člane važne!

Raznoterosti.

Deset zapovedi proti in pri požaru. 1. Z ognjem in lučjo ravnaj previdno; 2. svetilko napolni in uredi vedno po dnevi; 3. pred pečjo, na peči in za pečjo ne nakladaj ne drv, ne drugih gorljivih reči; 4. v podstrešju, v kletih, na stopnjicah ali hodnikih sveti samo s svetilko; 5. pljuvalnike napolnjuj samo s peskom; 6. tleče užigalice ali smodkine koščke vrzi vedno le v peč; 7. v hiši imej vedno vodo; 8. na umivalniku v spalnici imej vedno pripravljeno luč, užigalice in obleko, da si v eni minuti pripravljen za odhod; 9. ključ šranj vedno le na določenem kraju; 10. vnaprej moraš vedeti, kaj ti je v slučaju požara predvsem treba storiti, in si zapomni kot pravilo: Domače zbuditi! Otroke in bolnike iz hiše! Ogenj naznaniti in skusiti sam pogasiti!

Denar, dragocenosti in trgovske knjige spraviti na varno! Če ne moreš več na stopnjice, zberi svoje pri najbolj dostopnem oknu na ulico, izprazni okno in mirno čakaj na pomoč.

Kolera v Trstu. V Trstu, ki je bil že proglašen kot prost kolere, so 28. avgusta dognali nov slučaj kolere. Kolero je prinesel neki Albanec.

Protinemške demonstracije v Reimsu. V Reimsu je demonstrirala množica proti nekemu španskemu častniku, ki je pridejen aviatični šoli ter je bil v družbi nekega francoskega častnika. Imel je namreč pikelhavo ter je množica mislila, da ima pred seboj pruskega častnika. Policija je morala španskega častnika varovati in spremiti domov.

Grozne posledice nepremišljene šale. Iz Berolina poročajo: V Stoppach pri Koburgu se je zbrala pred hišo nekega kmeta lovška družba h odhodu na lov na jerebice. Posestnik kamenoloma, Träger, je pa v šali pomeril s puško na gručo igrajočih otrok, pri čemur se je puška sprožila ter se je zgrudil nek enoleten otrok na tla. Nek drug otrok pa je bil težko ranjen. Ko se je Träger zavedel svojega dejanja je šel za hišo in se usmrtil s svojo lovsko puško.

Žena nadporočnika Hofrichterja namerava vložiti tožbo za ločitev zakona.

Panika v kinematografskem gledališču. V Pittsburgu je v nekem kinematografskem gledališču pri aparatih nastala eksplozija. Nekdo izmed občinstva je zaklical »ogenj«, nakar je med občinstvom nastala velika panika. Dvorana je bila natlačena žensk in otrok. Vse je drlo k stopnjicam, ki so vodile na cesto, pri čemur so jih mnogo pohodili. 25 oseb je bilo mrtvih, mnogo pa ranjenih.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Javorje. Zadeva je preveč osebna in žaljiva. List ni za osebne prepire in taki dopisi stranki in listu škodujejo. Spada pred sodišče. Zato v koš. Zdravi! — **D. H. v D.** Dopisi niso krepki, pač pa preveč robati in v taki obliki več škodujejo nego koristijo. Torej! Pozdrave! — **F. K. v T.** Hvala! Prijeli pa smo že prej drugo poročilo in oddali tisku. Bog!

Pošten fant z dobrim spričevalom, vojaščine prost, rokodelce, ki je že vaju take službe, želi priti kam za

cerkvenika.

Več pove **Anton Hribar**, organist, **Loka pri Žusmu**, Spodnje Štajersko.

Kuharica

v starosti 50 let išče službo v kakem župnišču. Bila je doslej že v taki službi in bi rada spet enako službo imela. Njej ni toliko na plači kot na tem, da bi mogla mirno in zadovoljno živeti. Natančne podatke daje uredništvo.

Vajenec

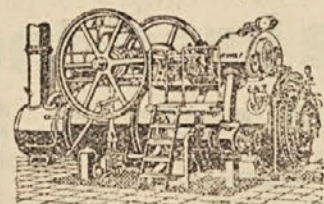
iz dobre kmečke rodbine, ki govori slovensko in nemško, se sprejme v trgovini z mešanim blagom bratov Kulterer v Velikovcu.

Bruselj in Buenos Aires 1910: 3 velike nagrade.

R. WOLF

MAGDEBURG-BUCKAU

Podružnica Dunaj, III., Heumarkt 21.

Patentni vročeparni lokomobili

z brezventilnim preciznim upravljanjem.

Izvirna sestava Wolf 10—800 HP.

Najbolj dovršeni in gospodarski stroji za industrijo in poljedelstvo.

Vseh izdelkov nad 760.000 HP.

VŽIGALICE
družbe sv. Cirila in Metoda
Zaloga pri Jv. Perdanu v Ljubljani.

**MAL POLOŽI DAR
DOMU NA ALTAR!**

Te vžigalice
sov pridružbi sv. Cirila in Metoda
VLJUBLJANI

Zahtevajte in kupujte pri vseh trgovcih slovenske
Ciril in Metodove vžigalice
ki so priznane najboljše.

VŽIGALICE
družbe sv. Cirila in Metoda
Zaloga pri Jv. Perdanu v Ljubljani.

**MAL POLOŽI DAR
DOMU NA ALTAR!**

Te vžigalice
sov pridružbi sv. Cirila in Metoda
VLJUBLJANI

Glavna zaloga pri tvrdki Ivan Perdan v Ljubljani.

Neokuženo

ostane ono dvorišče, v katerem se uporablja pri pokladanju **Mastin**. Do danes je prvo in razne krme **Mastin**. edino dr. pl. Trnkóczy-ja varstveno sredstvo pri pitanju; pospešuje zdravje in težo kladne živine. — Dobiva se pri trgovcu ali pa potom pošte iz tovarniške zaloge lekarnarja Trnkóczy-ja v Ljubljani (Kranjsko). — 5 zavojev stane K 3-50 franko.

Loterijske številke.

Linc, 26. avgusta:	34	46	58	84	23
Trst, 26. avgusta:	73	89	15	66	23
Brno, 23. avgusta:	75	60	62	31	54

Tržne cene v Celovcu

24. avgusta 1911 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg		80 litr. (biren)	
	od	do	K	v
	K	v	K	v
Pšenica	22	—	23	87
Rž	18	68	19	66
Ječmen	—	—	—	—
Ajda	—	—	—	—
Oves	17	—	18	50
Proso	—	—	—	—
Pšeno	—	—	—	—
Turščica	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—
Fizola rdeča	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	11	—
Deteljno seme	—	—	—	—
Seno, sladko	5	—	7	50
„ kisló	3	—	5	50
Slama	3	—	4	50
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	28
Smetana, 1 „	—	60	1	20
Maslo (goveje) 1 kg	2	80	3	20
Sur. maslo (putar), 1 „	2	80	3	60
Slanina (špeh), pov. 1 „	2	20	2	30
„ sur. 1 „	2	10	2	20
Svinjska mast 1	2	20	2	40
Jajca, 1 par	—	12	—	14
Piščeta, 1 „	2	80	3	60
Race	—	—	—	—
Kopuni, 1 par	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	—	3	60
30 „ „ mehka, 1 „	2	60	3	—

Živina	Počrez	100 kilogr.		Prignalo	Prodalo
		živa	zaklana		
		od do	od do		
Konji	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—
Voli, pitani	—	—	—	—	—
„ za vožnjo	470	—	—	6	2
Junci	—	—	—	—	—
Krave	320	540	76	—	22
Telice	280	—	—	—	1
Svinje, pitane	—	—	—	—	—
Praseta, plemena	20	54	—	—	204
Ovce	—	—	—	—	—

Služba mežnarja in organista

v Timenici je razpisana do 15. septembra 1911. Dohodki so: mesečno 18 kron stalne plače, prosto stanovanje in malo gospodarstvo. Prednost imajo oženjeni in rokodelci. Več pove **župni urad v Timenici**, pošta Škofjivod pri Celovcu.

Ceno Posteljno Perje

1 kg sivega skubljenega K 2.—, boljšega K 2-40, polbel ga prima K 2-80, belega K 4.—, prima puhasto mehkega K 6.—, najfinejšega K 7.—, 8.— in 9-60. Siv puh K 6.—, 7.—, bel prima K 10.—, prsni puh K 12.—. Od 5 kg naprej franko.

Napolniene postelje

iz debelega rdečega, modrega, rumenega ali belega inleta (nanking); pernica ca. 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema blazinama, vsaka ca. 80 cm dolga, 60 cm široka, dovoljno napolnjena z novim, sivim, puhastim in trpožnim postelnim perjem K 16.—, napclpuh K 20.—, puhasto perje K 24.—. Posamezne pernice K 10.—, 12.—, 14.—, 16.—. Posamezne blazine K 3.—, 3-50, 4.—. Pernice 200×140 cm velike K 13.—, 15.—, 18.—, 20.—. Blazine, 90×70 velike K 4-50, 5.—, 5-50. Spodnje pernice iz najboljšega blaga 180×116 cm velike K 43.— in K 15.— odposilja po povzetju ali proti predplačilu

Maks Berger v Deženicah št. 444 a, Šumava, Češko.

Noben riziko, ker je zamenjava dovoljena ali se denar vrne. Bogati ilustr. ceniki vseh postelnih naprav zastoj.

Kupujte narodni kolek ! !

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu je nanovo izšla knjiga:

Kristusovo življenje in smrt

v premišljevanjih in molitvah.

Poleg Gašparja Erharda za Slovence priredil **Štefan Kociančič**.

Dva dela, druga izdaja.

Cena: Mehko vez. K 6.—, za družnike K 4-40, po pošti franko K 1.— več. — V dva dela trdo vez. z usnjatim hrbtom K 9-20, za družnike K 6-80, po pošti franko K 1.— več.

Posestvo z gostilno naprodaj
v Tucah, pošta Žrelc pri Celovcu. Pojasnila daje posestnik pd. Miklavc v Tucah št. 8.

Zaradi bodočega novozidanja :: hiše je krojno blago po :: znižanih cenah naprodaj.

Za prekupce posebne cene.

Z velespoštovanjem
ANTON RENKO, Celovec,
vogel Novi trg in Kramerjeve ulice.

Jožef Božič v Celovcu
Beljaška cesta št. 14
trgovec z mešanim blagom

kupuje in prodaja vsakovrstne deželne pridelke, kakor žita, maslo, sir, jajca, mleko itd. Zlasti priporoča **patentirano olje za večno luč in oglje za kadihnice**

vsakovrstno kadiho, francoski in navadni steni, voščene in drugo cerkvene sveče itd.

Lovske puške

vseh sestav, priznani delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarska družba **Peter Wernig** družba z omej. zavezo : v Borovljah na Koroškem.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Hotel Trabesinger v Celovcu
Velikouška cesta št. 5

se priporoča

potnikom, ki prenočujejo v Celovcu. Tukaj najdejo lepe, snažne in pozimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne jedi, dobro pijačo poceni.

Veliko dvorišče za vozove in trije hlevi za konje.

Za zabavo služi **kegljišče**, pozimi zakurjeno. Poleti sedi na **senčnatem vrtu.**

V tem hotelu najdeš vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno ob sredah zvečer.

Velike dvorane za shode in veselice.

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavnica K 5,000.000.
Rezervni fond čez K 600.000.

Denarne vloge obrestujemo po **4 1/2 %** od dne vloge do dne vziđga.

Kolodvorska cesta št. 27.
Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.
Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.
Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Eskompt in incasso menic **Borzna naročila.**

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Splitu, Trstu, Sarajevu in Gorici.
Turške srečke šest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplačev. po K 8.— za komad. **Tiske srečke s 4 % obrestmi.** Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.
Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.